

Čís. 1232.

Ručení dráhy dle dopravního řádu železničního.

K pojmu »věci drahocenné« dle § 54 (2) lit. B čís. 1 žel. doprav. ř. Film není ani věcí uměleckou, ani drahocennou.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Rv I 574/21.)

Zásilka filmů, již odevzdala žalující firma žalované dráze k dopravě, se za dopravy ztratila. Žalobě o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Dle souhlasného udání stran je nesporno, že zásilka filmů ve váze 19 kg byla dána dne 7. května 1919 žalující stranou dráze k dopravě a zásilka ta za dopravy se ztratila. Za tuto ztrátu žalovaná strana ručí (§§ 35 žel. dopr. řádu). S ohledem na námitky žalované strany nutno se zabývatí otázkou, jaké filmy byly odeslány, dále, zda filmy dlužno považovati za věci drahocenné pokud se týče umělecké ve smyslu § 30 V. (2) prov. ust. k žel. dopr. řádu, po případě jakou cenu filmy ty měly. Na základě výpovědí svědků jest prokázáno, že zásilka obsahovala filmy. 1. »Carmen« 2200 m dlouhý, 2. »Sascha Journal Nr. 9« 180 m dlouhý, a že filmy ty nebyly úplně nové, nýbrž že již několikráte byly hrány. Jest všeobecně známo, že filmy zhotovují a rozmnožují se fotograficky a jsou pouze mechanickou pomůckou, aby bylo jisté dílo, třeba i umělecké, divákům předvedeno. S ohledem na tuto povahu filmu dospěl soud k přesvědčení, že kinematografické filmy nejsou dílem ani drahocenným ani uměleckým a nelze je proto zařaditi pod pojem věcí drahocenných neb uměleckých, pokud se týče děl výtvarných ve smyslu provád. nařízení k § 30 V. (2) žel. dopr. řádu. Žalující strana domáhá se náhrady plné škody ve smyslu § 95 žel. dopr. ř. a spatřuje hrubou nedbalost dráhy jedině v tom, že zásilka se ztratila na poměrně krátké trati. Než žalující strana neuvádí určitých okolností, z nichž by se na tuto hrubou nedbalost souditi dalo, a jedině v té okolnosti, že ztráta se stala za dopravy, hrubou nedbalost spatřovati nelze. Ostatně v tomto případě jest otázka tato lhostejnou, ježto žalující strana žádá pouze náhradu skutečné ceny zásilky. Žalovaná strana jest tudíž povinna pouze k náhradě obecné obchodní ceny, kterou měly filmy, v době a na místě podání (§§ 35, 84, 88 žel. dopr. řádu). O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení shledává žalovaný erár v tom, že první soud nepovažuje filmy za předměty drahocenné, pokud se týče umělecké ve smyslu § 30 V. (2) žel. dopr. ř. a namítá, že dlužno je považovati za věci drahocenné proto, že na 1 kg filmu, o který jde, připadá částka 727 K, takže zásilka tato u srovnání s jinými téhož nebo přibližného objemu a váhy měla neobvykle vysokou cenu. což prý je pro pojem drahocenné věci rozhodno. Že film není dílem uměleckým a proto též drahocenným, doličil náležitě již první soud, s čímž dlužno souhlasiti již proto, že k výrobě jeho není třeba žádného umění, stačíť práce mechanická. Sám o sobě může býti film věcí drahou, nikdy však drahocennou, nehodí se naň ani pojem drahocennosti, jak jej žalovaný uvádí a rozhodnutími něm. říš. soudu dokládá, vždyť objem, délka jeho při ceně rozhoduje, a použitím se film opotřebuje a ztrácí značně na ceně, jak z posudku znaleckého je zřejmo. Srovná-li se cena filmů, o které jde, která na dnešní poměry

není vysoká, s jich objemem a uváží-li se jich rychlé opotřebení a znehodnocení, nelze uznati, že filmy jsou věci drahocenné ve smyslu § 30 V. (2), pokud se týče § 54 (2) žel. dopr. řádu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání odporuje rozsudku odvolacího soudu pouze z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., shledávajíc nesprávné posouzení věci po stránce právní v tom, že odvolací soud má za to, že filmy nejsou věcmi drahocennými dle § 30 V. (2) prováděcího nařízení a § 54 2 B. 1 žel. dopr. řádu. Dovolání není v právu. Dovolání omylem shledává těžiště argumentace odvolacího soudu v tom, že prý odvolací soud ve filmu nespatřuje věc drahocennou, poněvadž film není dílem uměleckým; důvody odvolacího soudu rozlišují zřejmě mezi dílem uměleckým a jinými věcmi drahocennými, a nepřiznávají filmu povahy díla uměleckého poukazem na správné odvodnění rozsudku pivé stolice, připojují pak úvahu, proč nelze film pokládati za jinou věc drahocennou ve smyslu uvedených ustanovení žel. dopravního řádu. Pro pojem »věci drahocenné« jest rozhodným význam, jaký pojem ten má v mluvě obecné. Správně vyvozuje odvolací soud, že ne každá drahá věc jest věcí drahocennou. Nelze nepřipustiti, že pravidelně bude podstatnou známkou pro pojem »věci drahocenné« nepoměr mezi objemem i váhou věci a její cenou, než bude vždy záležitosti hlavně na tom, jak veliký jest nepoměr ten; bude lze prohlásiti věci drahocennou pouze tu věc, kde nepoměr tento jest značný, nápadný, příliš veliký, nikoli však vždy tehdy, když cena věci převyšuje cenu věci téhož neb přibližného objemu nebo váhy. Správně proto zdůrazňují rozhodnutí německého říšského soudu, na něž se dovolatel vztahuje (ze dne 8. ledna 1921, č. j. I 221/20 a ze dne 9. října 1920, č. j. I 131/20 uveřejněná v časopise *Zeitung des Vereines Deutscher Eisenbahnverwaltungen*), že cena věci v poměru k objemu a váze musí býti nepoměrně vysoká, má-li se věci přiznati povaha »Věci drahocenné« ve smyslu dopravně technickém. V daném případě však o nepoměrně vysoké ceně takové nelze mluvit: cena zásilky ve váze 19 kg činí dle zjištění rozsudků nižších stolic něco přes 8000 Kč, tedy průměrná cena 1 kg asi 420 Kč. Cena ta vzhledem k drahotným poměrům v květnu 1919, kdy ztráta zásilky nastala, není tak vysokou, aby se mohlo mluvit o ceně nepoměrně vysoké; k tomu dlužno uvážiti, že zasílání filmů drahou nebylo nic neobvyklého, naopak bylo vzhledem k rozšíření provozováren kinematografických zjevem všedním, a přejímaly dráhy dopravu filmů bez námitek a bez výhrad. Otázku, zda filmy jest zařaditi mezi předměty, na něž se vztahuje § 54 2 B. žel. dopr. řádu, jest řešiti doplněním dopravního žel. řádu — jak se také nyní vládním nařízením ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. stalo — nikoli však extensivní interpretací platného té doby dopravního řádu, jež ustanovení § 54 2 B. 1 výjimečnou normou, jež extensivní interpretace nepřipouští.

Čís. 1233.

Smlouvami svatebními jsou toliko smlouvy, jež pořádají majetkoprávní poměry manželů jako takových a mají za předmět buď úpravu jich za